

monikko

MONINAISTEN YHTEISÖLLISTEN ASUIN- JA
TOIMINTAYMPÄRISTÖJEN KEHITTÄMISPILOTIT

"Kerrosten kesken" on yhteisöllisen uudisrakentamisen suunnitelma Turun Jyrkkälän alueelle. Suunnittelun tavoitteena on ollut koko alueen asumisen laadun ja imagon kohottaminen.

"Kerrosten kesken" on yksi MONIKKO-hankkeen kuudesta pilottisuunnitelmasta. Hanke on osa kansallisen ikärakennemuutosalueiden verkoston eli DEMO-verkoston työtä. Hanketta rahoittavat Työ- ja elinkeinoministeriö / Pirkanmaan liitto, Loimaan, Mikkelin, Mänttä-Vilppulan, Närpiön, Tampereen ja Turun kaupungit sekä TTY Arkkitehtuurin laitos.

TURKU

KERROSTEN KESKEN

TAPIO KANGASAHO
Tampereen teknillinen yliopisto
Arkkitehtuurin laitos
Tampere 2012

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

monikko

MONINAISTEN YHTEISÖLLISTEN ASUIN- JA
TOIMINTAYMPÄRISTÖJEN KEHITTÄMISPILOTIT

TAPIO KANGASAHO

Tampereen teknillinen yliopisto

Arkkitehtuurin laitos

Tampere 2012

TURKU

KERROSTEN KESKEN

m^{on}nikko

MONINAISTEN YHTEISÖLLISTEN ASUIN- JA
TOIMINTAYMPÄRISTÖJEN KEHITTÄMISPILOTIT

SAATTEEKSI

Asuminen liittyy aina tiettyyn paikkaan ja yhteisöön. Asumisella on useita eri tasoja yksityisestä oleskelusta aina julkiseen toimintaan. Liian usein suomalaisessa yhteiskunnassa asuminen keskittyy hyvin vahvasti yksityisille tasoille, ja asuinyhteisön mahdollistama valtava potentiaali jää hyödyntämättä. MONIKKO- hankkeessa lähtökohtana on ollut nostaa tarkasteluun jaettu asumisen taso sekä asukkaan rooli aktiivisena vaikuttajana omaan asumiseensa. Asuinyhteisöistä on etsitty niitä tekijöitä, jotka vahvistavat naapuruston sisäisiä, positiivisiksi koettuja suhteita. Hankkeen aikana toteutetut vierailut erilaisiin asuinyhteisöihin sekä asukashaastattelut vahvistavat käsitystä siitä, että sosiaalisella vuorovaikutuksella ja virikkeellisellä toimintaympäristöllä on positiivisia vaikutuksia ihmisten fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin. Yhteisöllisyyden lisääntyminen päivittäisessä asuinympäristössämme voikin parhaimmillaan tuottaa originelleja asuinratkaisuja, paikallista energiantuotantoa, parempaa kansanterveyttä sekä lisätä vanhusten kotona asumisen vuosia.

Osana MONIKKO-hanketta on laadittu kuusi asumisen pilottisuunnitelmaa hankkeeseen osallistuville kunnille. Suunnitelmien kohteet ovat parhaillaan kehitettäviä alueita, tontteja tai rakennuksia, joiden suunnittelutyölle on hankkeen avulla etsitty asumisen yhteisöllisyyttä tukevia ideoita. Hanketta toteuttava tutkimusryhmä ja kuntakohtaiset projektiryhmät ovat työskennelleet vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Tavoitteena on ollut yhteisvoimin kehittää uudenlaisia käytäntöjä ja toteutusmalleja, sekä työstää syntyneitä suunnitelmia. Lopputuloksena on kuuden kuukauden aikana syntynyt nippu ajatuksia ja ehdotuksia siitä, miten kuuden kunnan asumisen sosiaalista ulottuvuutta voitaisiin vahvistaa ja millaisia olisivat ne asumisen

Nippu ajatuksia asumisen sosiaalisen ulottuvuuden vahvistamisesta

ympäristöt, joissa naapurista voisikin tulla tuttava tai ystävä.

Tässä julkaisussa esitellään yksi kuudesta pilottisuunnitelmasta. MONIKKO-hankkeen tuloksena koostetaan vuoden 2012 aikana asumisen yhteisöllisistä malleista käsikirja, jossa hankkeen kaikki kuusi pilottisuunnitelmaa toimivat referenssi kohteina. Työ asumisen yhteisöllisyyden edistämiseksi siis jatkuu, kuten toivotavasti jatkuu myös pilottisuunnitelmien jatkokehittely hankkeeseen osallistuvissa kunnissa. Hyvin tehty suunnitelma on vasta puoliksi valmis – asumisen kulttuurimme muuttuu pitkäjännitteisen ja johdonmukaisen työskentelyn tuloksena. Tähän työhön kaikki ovat tervetulleita osallistumaan!

*Riikka Pytväinen
Projektipäällikkö
Monikko-hanke*

monnikko

MONINAISTEN YHTEISÖLLISTEN ASUIN- JA
TOIMINTAYMPÄRISTÖJEN KEHITTÄMISPILOTIT

SISÄLTÖ

2 Saatteeksi

4 Johdanto

5 Suunnittelun lähtökohdat

5 Suunnittelualue

7 Asukkaiden kokemuksia

7 Suunnittelun tavoitteet

9 Suunnitelma

9 Aluesuunnitelma ja suhde ympäristöön

11 Yhteisöllisyys

13 Asukasosallistuminen

13 Asumisen ilme ja tilat

15 Piirustukset

28 Lukumäärät ja pinta-alat

38 Lopuksi

39 Lähteet

KUVA 1

JOHDANTO

Jyrkkälä on Turun Pahanien kaupunginosassa sijaitseva noin 1300 asukkaan asuinalue. Alkuaikoina alueella asui noin 2500 asukasta, mutta asumisväljyyden kasvun seurauksena asukasmäärä on tippunut lähes puoleen. Muun muassa palveluiden säilymisen vuoksi, alueelle ollaan alettu pohtia uudisrakentamisen eri vaihtoehtoja.

Tässä suunnitelmassa tutkitaan erityisesti yhteisöllisen uudisrakentamisen mahdollisuuksia alueen pohjoispuolen parkkipaikalle. Suunnittelun tavoitteena on ollut koko alueen asumisen laadun ja imagon kohottaminen.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

SUUNNITTELUALUE

Jyrkkälä sijaitsee noin 4 km Turun keskustasta länteen. Keskustan läheisyydestä huolimatta alueen saavutettavuus on heikko. Jyrkkälää rajaavat vilkasliikenteiset tiet, pohjoisessa Naantalintie ja lännessä Suikkilantie, jotka eristävät alueen lähiympäristöstä ja aiheuttavat meluhaittaa. Jyrkkälä koostuu 16 kerrostalosta, jotka muodostavat yhden kiinteistöosakeyhtiön, KOY Jyrkkä-

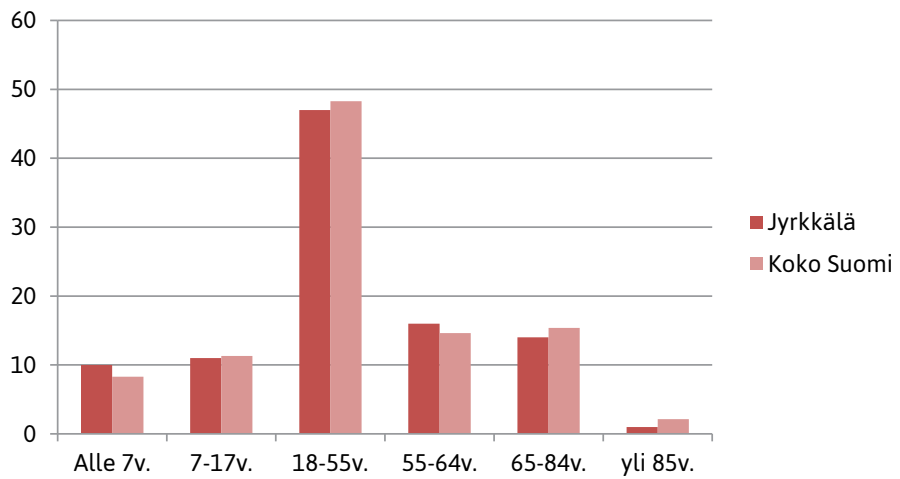
lämpöpolun. Rakennukset on rakennettu 1960- ja 70-luvuilla. Kaikki alueen asunnot ovat vuokra-asuntoja.

Suunnittelutyön keskeisenä lähtökohtana on ollut niiden tekijöiden tunnistaminen, jotka tekevät Jyrkkälän kaltaisesta lähiöstä viihtyisän ja miellyttävän asuinalueen. Toisena keskeisenä lähtökohtana on ollut yhteisöllisen asumisen tarkastelu näiden positiivisten tekijöiden vahvistajana.

KUVA 2

TILASTO 1
Ikäjakauma Jyrkkälässä ja koko Suomessa

Yousfi ym. 2011 s. 19
Suomen virallinen tilasto 2010

ASUKKAIDEN KOKEMUKSIA

Pääkaupunkiseudulla tehdyistä lähiötutkimuksista¹ ja Jyrkkälän asukastyytyväisyys ja kehittäminen -asukaskyselystä² käy ilmi muutama selkeä tekijä lähiöalueiden myönteiseen kehitykseen ja miellyttävänä kokemiin. Tekijät voidaan jakaa neljään pääluokkaan:

- *Palvelut*
- *Yhteydet*
- *Ympäristön laatu*
- *Rauhallisuus/turvallisuus*

Tärkeäksi syyksi näiden tekijöiden syntyyn nousee monipuolinen asukaskanta. Se on merkittävä syy ympäristön rauhallisuuteen ja turvallisuuteen³, mutta vaikuttaa myös vahvasti palveluiden monipuolisuuteen ja tuo ympäristöön positiivista elävyyttä.

Liian homogeenisesta asukasryhmästä koostuva alue ei yleensä pidemmän päälle toimi. Esimerkiksi pelkätään lapsiperheistä koostuva alue voi toimia hetken, kun lapset ovat pieniä ja naapurit voivat helposti hyödyntää esimerkiksi toistensa lastenhoitoapua, mutta ongelmat yleensä alkavat lasten saavuttaessa murrosiän samanaikaisesti. Myös alueen asukkaiden yhtäaikainen vanheneminen saattaa olla ongelmallista.

Sekoittunut asukasrakenne – kaikkine hyvine puolineenkin – voi kuitenkin muodostua ongelmaksi yhteisöllisyyden syntymisen kannalta. Jos ihmisillä on jokin elämäntilanteeseen, ikään, harrastuksiin tai muuhun liittyvä yhdistävä tekijä, muodostuu yhteys luontevasti. Sekoittuneessa asukasrakenteessa tämä luontevasti syntyvä yhteisön tuki muodostuu heikommin kuin homogeenisella alueella. Homogeenisella alueella tämä yhteys löytyy, mutta muut edellä mainitut tekijät tekevät siitä selkeästi huonomman vaihtoehdon. Lisäksi ikärakenteeltaan monipuolisissa yhteisöissä asuvat kokevat pääsääntöisesti suureksi rikkaudeksi sen, että tuttavapiiriin kuuluu asuinyhteisön kautta eri-ikäisiä ja elämäntilanteeltaan erilaisia ihmisiä.

Toimivin ratkaisu tuntuisi olevan jotakin näiden kahden vaihtoehdon välistä. Ratkaisu, jossa yhdistyisivät heterogeenisen ja homogeenisen asukasrakenteen parhaat puolet, ja jossa yhteisöllisyys toimisi luonnollisesti sekä tukisi ihmisten elämää. Eli alueelle syntyisi sekoittunut asukaskanta, luonteva asukkaiden välinen tuki ja

monipuolinen yhteisö.

Jyrkkälän asukastyytyväisyys ja kehittäminen -asukaskyselystä käy ilmi, että Jyrkkälässä tilanne monipuolisen ikärakenteen suhteen on melko hyvä (Tilasto 1). Alueen asuntojakauma sen sijaan on varsin yksipuolinen. Alueella on ylitarjontaa n. 80m2:n kolmen huoneen ja keittiön asunnoissa. Asuntojakauman monipuolistaminen saattaisi entisestään vahvistaa monipuolista väestöpohjaa.

Jyrkkälässä toteutuu valtaosa edellä mainituista myönteisen kehityksen elementeistä. Asukkaat mainitsevat hyviksi puoliksi ympäristön laadun, rauhallisuuden, turvallisuuden ja palvelut. Yleisesti ottaen ihmiset asuvat mielellään Jyrkkälässä. Ainoastaan liikenne yhteyksiä ei pidetä hyvinä, mikä onkin yksi Jyrkkälän alueen ongelmista.

SUUNNITTELUN TAVOITTEET

Suunnittelutyön tavoitteena on vahvistaa alueen jo käynnissä olevaa myönteistä kehitystä, ja tukea monipuolisen asukasrakenteen säilymistä. Erityisenä tavoitteena on yhteisöllisen asumisen mallien luominen tämän kehityksen vahvistajaksi sekä alueen asumisen laadun parantamiseksi. Lisäksi tavoitteena on alueen imagon nostaminen ja uuden julkisivun luominen uudisrakentamisella.

Erityisen haasteen yhteisöllisen asumisen näkökulmasta muodostaa alueen ja suunnittelutehtävän laajuus. Asuinyhteisöiksi suunnitellut kohteet ovat Suomessa merkittävästi pienempiä, tyypillisesti 20-60 asunnon kokonaisuuksia. Keski-Euroopasta tosin löytyy rohkaisevia esimerkkejä yli 100 asunnon hyvin toimivista asuinyhteistöistä. Isossa kokonaisuudessa on tärkeää luoda mahdollisuuksia yhteisöllisyyden eri asteiden syntymiselle. Osalle asukkaista riittää naapureiden satunnainen kohtaaminen, toiset saattavat kaivata päivittäistä yhteistoimintaa.

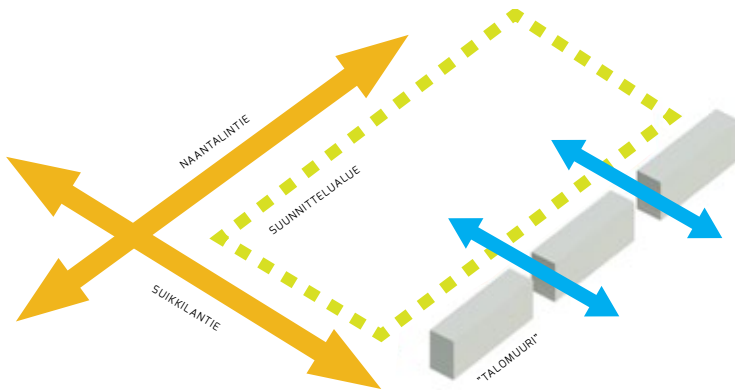
Haasteen yhteisöllisyydelle ja asukasosallistumisle luo myös alueen rakennusten hallintamuoto. Olisi-kin tärkeää kehittää uusia asukasosallistumisen tapoja myös suomalaisen vuokra-asumiseen, jossa tavallisesti asukkaalla on melko vähän vaikutusmahdollisuuksia asuntoonsa ja lähiympäristöönsä.

1 Bäcklund & Schulman 2003

2 Yousfi ym. 2011

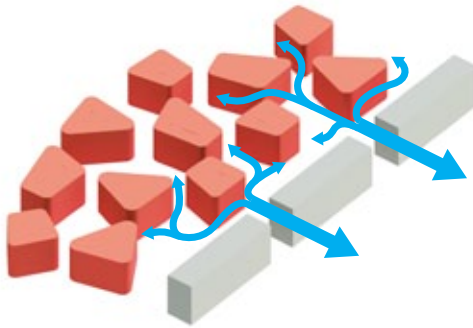
3 Yousfi ym. 2011

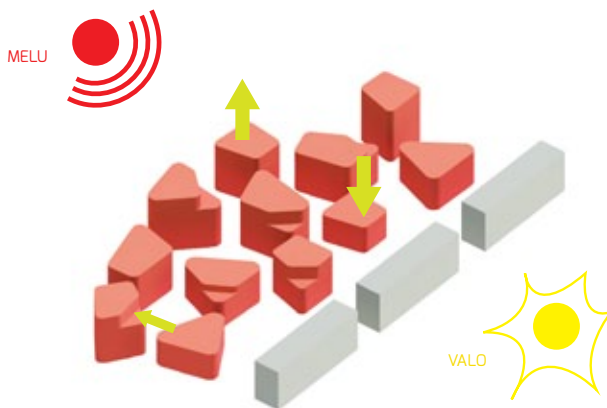
KAAVIO 1

Jyrkkälän aluetta rajaa pohjoisessa Naantalintie ja lännessä Suikkilantie. Suunnittelualueen viereinen rakennuskanta muodostaa vahvan rajaavan massan uuden ja vanhan alueen välillä.

KAAVIO 2

Uudesta alueesta on suunniteltu mahdollisimman epämuurimainen, jolloin saadaan helposti virtaavaa tilaa uuden ja vanhan puolen välille. Tilankäytöllä pyritään välttämään minkäänlaisten rajojen muodostumista, jolloin uusi puoli on paremmin osa koko Jyrkkälää, eikä jo olemassa olevaa "talomuuria" suurempaa jakajaa alueelle synny.

KAAVIO 3

Talojen korkeus kasvaa pohjoiseen suuria teitä päin mentäessä ja ne asettuvat teihin päin muurimaisemmin suojaten näin väliin jääviä sisäpihoja. Myös etelän valo ja lämpö tulevat alueelle paremmin korkeuden muutosten vuoksi.

SUUNNITELMA

ALUESUUNNITELMA JA SUHDE LÄHIYMPÄRISTÖÖN

Jyrkkälän aluetta rajaa pohjoisessa Naantalintie ja lännessä Suikkilantie. Molemmat aiheuttavat häiriötä alueelle ja tekevät siitä vaikeasti saavutettavan. Jyrkkälän lisärakentamisen alue sijoittuu aivan näiden kahden tien kulmaukseen, olemassa olevan pysäköintialueen kohdalle. Pysäköintialueen viereinen rakennuskanta koostuu kaksi- tai kolmeportaisista lamellitaloista, jotka muodostavat melko muurimaisen massan olemassa olevan alueen ja pysäköintialueen väliin (Kaavio 1).

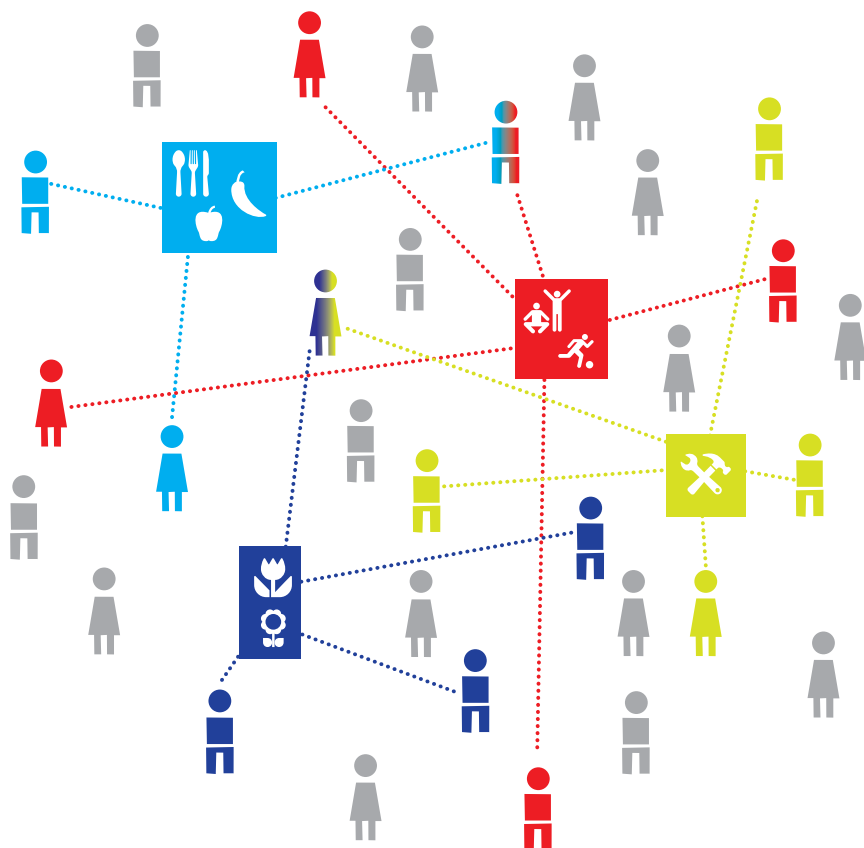
Uusi alue on suunniteltu suojaksi teiden melulta, mutta myös mahdollisimman avoimeksi vanhan alueen suuntaan. Tavoitteena on, että uusi alue hyödyttäisi vanhempaa aluetta, eikä siitä muodostuisi erillistä, uutta ja "hienompaa" aluetta. Uudesta alueesta on suunniteltu mahdollisimman epämuurimainen, jotta saadaan helposti virtaavaa tilaa vanhalta puolelta uudelle (Kaavio 2). Tilankäytöllä pyritään välttämään minäänlaisten rajojen muodostumista, jolloin uusi puoli on paremmin osa koko Jyrkkälää, eikä jo olemassa

” Talojen muotokieli tukee virtaavaa ja rajatonta tila-ajattelua

olevaa "talomuuria" suurempaa jakajaa alueelle synny. Myös talojen muotokieli tukee virtaavaa ja rajatonta tila-ajattelua.

Alueen epämuurimaisuus muodostuu 12 pistetalon hengittävästä kudelmasta. Talojen korkeus kasvaa pohjoiseen suuria teitä päin mentäessä ja ne asettuvat teihin päin muurimaisemmin suojaten näin väliin jääviä sisäpihoja. Myös etelän valo ja lämpö tulevat alueelle paremmin korkeuden muutosten vuoksi (Kaavio 3). Talotyyppinä on kolme erilaista. Talotyyppien sekoittuminen alueella tuo tilaan vaihtelua ja mielenkiintoa, ja jaksaa erikokoiset asunnot alueelle melko tasaisesti.

Pysäköinti on pääasiassa sijoitettu maan alle ja se palvelee sekä uusia että vanhoja asukkaita. Tällöin maanpäällinen kerros on mahdollista rauhoittaa vain kevyelle liikenteelle ja yhteiseen käyttöön.

KAAVIO 4

Asukkaat asuvat alueella sekoitetusti, mutta alueen sisälle luodaan erilaisten ihmisryhmien kohtaamispaikkoja. Ne muodostavat naapurusten välille luonnollisen yhdistävän tekijän, jonka pohjalta yhteisöllisyyttä ja naapurusten välistä yhteistyötä sekä tukea voidaan ryhtyä rakentamaan.

YHTEISÖLLISYYS

Jyrkkälän uudisrakentamisen tilasuunnittelussa on pyritty toteuttamaan mahdollisimman hyvin edellä mainittuja monipuolisen ja yhteisöllisen alueen toimintamalleja.

Suunnitelma mahdollistaa monipuolisen asukasraken-teen. Esitettyssä mallissa alueella asuu mahdollisimman monenlaisia ihmisiä, ja heille luodaan puitteet luonnollisiin kohtaamisiin. Asukkaat asuvat alueella sekoitetusti, mutta alueen sisälle, ihmisten lähelle, luodaan erilaisten ihmisryhmien kohtaamispaikkoja (Kaavio 4). Ne muodostavat naapurusten välille luonnollisen yhdistävän tekijän, jonka pohjalta yhteisöllisyyttä ja naapurusten välistä yhteistyötä sekä tukea voidaan ryhtyä rakentamaan. Useat erityyppiset kohtauspaikat yhdistyvät alueen eri osissa muodostaen monipuolisen kokonaisuuden erityyppisistä ja -ikäisistä asukkaista. Saavutetaan sekoitetun mallin monipuolinen asukas- kanta sekä homogeenisen mallin luonnollinen yhteisöllisyys.

Alueen yhteisöllisyyden tilalliset puitteet syntyvät asuinrakennusten porrashuoneista, niihin liittyvistä yhteistiloista, yhteisistä ulkoterasseista, maantasokerroksen avoimesta yhteistilasta sekä yhteisistä ulkoalueista (Kaavio 5).

Talojen porrashuoneet toimivat sisäisen liikkeen ja yhteisön sydäminä. Niiden on suunniteltu olevan enemmän kuin pelkkiä porrashuoneita ja mahdollistavan ihmisten elämän myös asunnon ulkopuolella. Jokaisella asunnolla on oma tila asunnon edessä porrashuoneen puolella. Tämä ”oma piha” tuo eloa ja asukkaiden välisiä kohtaamisia porrashuoneisiin. Porrashuoneessa on yksi tai kaksi kaikki kerrokset lävistävää valoaukkoa, jotka luovat yhteyden eri kerrosten välille ja mahdollistavat asukkaiden satunnaiset kohtaamiset.

Porrashuoneen yhteyteen on luotu yhteistiloja, jotka toimivat monenkirjavan asukasjoukon kohtaamispaikkoina. Yhdessä talossa on keskimäärin kaksi eri kerroksiin, yhden asuinhuoneiston paikalle sijoitettua yhteis-

Yhteistiloista muodostuu koko alueen kattava verkosto

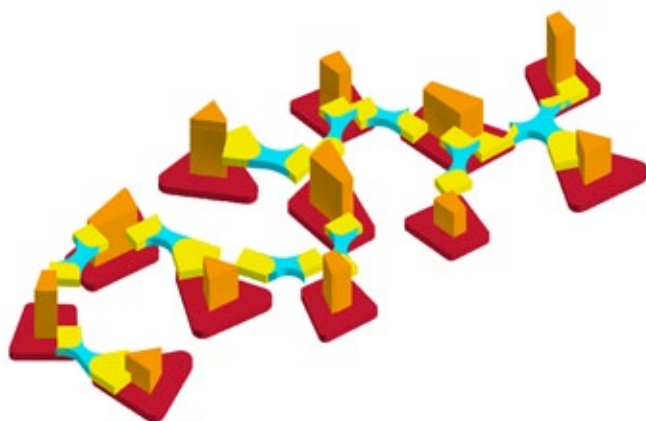
tilaa. Koska porrashuoneessa on muutakin toimintaa ja eloa, on myös kynnys yhteistilojen käytölle matalampi.

Naapuruston asukkaat voivat käyttää yhteisiä tiloja vapaasti. Näin he saavat helpommin luotua yhteyden yhteisen tekemisen ja kokemisen avulla. Yhteisöllisyys syntyy yleensä helposti jonkin yhdistävän tekijä tai toiminnan ympärille. Esimerkiksi kuntosalin jumpparyhmäläiset tapaavat toisensa kerran viikossa urheilun merkeissä, kun taas toiset voivat vaihtaa päivän kuulumisia viljelypalstan äärellä. Kohtaamispaikoille muodostuu pienempiä ryhmiä alueen sekoittuneen yhteisön rinnalle.

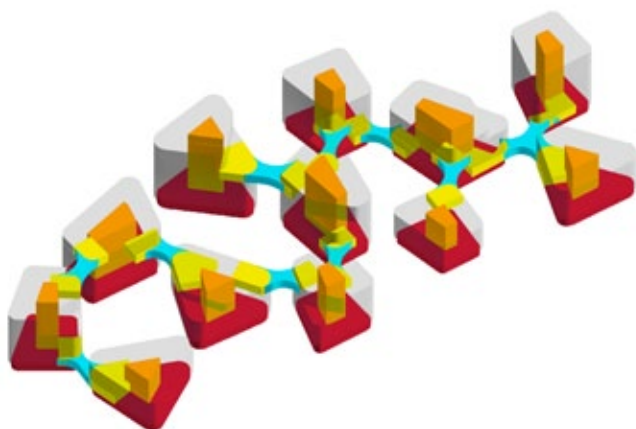
Porrashuoneista ja niihin liittyvistä yhteistiloista muodostuu koko alueen kattava verkosto. Porrashuoneet toimivat yhteisöllisyyden vertikaaliyhteytenä ja yhteistilat linkkeinä eri talojen välillä. Yhteistilat sijaituvat aina talojen nurkkiin, jolloin niiden yhteydessä on ulkoterasi. Naapuritalojen kesken nämä ulkoterasit yhdistyvät suureksi yleisterassiksi, ja asukkailla on mahdollisuus käyttää usean talon yhteistiloja ja muodostaa monipuolisia asukasverkostoja. Esimerkiksi talojen välisen yhteisterassin pingispöytää tai viljelyaluetta voivat erittäin helposti käyttää molempien talojen asukkaat ja pienen mutkan kautta myös muiden talojen asukkaat, jolloin useampi kasvien kasvatuksesta tai pingiksestä kiinnostunut asukas pääsee porukkaan mukaan. Esimerkiksi asukas Matti on kiinnostunut viljelystä ja biljardin pelaamisesta. Hän voi käydä naapuritalon ja oman talonsa välisellä ulkoterasilla viljelemässä basilikaa ja toisen puolen naapuritalon yhteistilassa pelaamassa biljardia, jonne hän pääsee kätevästi yhteisen terassialueen kautta. Näin syntyy useita aliyhteisöjä limittäin ja lomittain koko alueen yhteisön rinnalle, ja eri talot yhdistyvät toisiinsa.

Asunnot

■ Maantasokerroksen yhteistilat
■ Porrashuone
■ Yhteistilat porrashuoneiden yhteydessä
■ Yhteisterassit

KAAVIO 5

Alueella kaksi talojen välistä ulkoterassia on luotu muutaman asunnon yhteiseksi pihaksi. Näissä tapauksissa voidaan hyödyntää samassa elämäntilanteessa olevien asukkaiden yhteisiä tarpeita. Esimerkiksi kolmen lapsiperheen asunnon välissä on perheiden yhteinen piha-alue. Näin ryhmästä muodostuu yhteisö, joka hyödyttää jäseniään esimerkiksi lastenhoidossa. Vastaavasti samantyyppinen yhteisö voidaan muodostaa vaikka neljän senioriasunnon välille. Luonnollisesti myös elämäntilanteeltaan erilaisten asukkaiden yhteispiha on täysin mahdollinen.

Alueen maantasokerros on tärkeä osa koko alueen yhteisöllisyyttä ja muodostaa yhdistävän tilan kaikille asukkaille. Sitä voivat helposti käyttää sekä vanhan että uuden puolen asukkaat. Rakennuksissa maan tasalla on talon omia tiloja, kuten varastoja, kuivaushuone ja pesula sekä kaikille yhteistä tilaa, kuten kuntosali tai yhteiskeittiö. Rakennusten väliin jäävillä sisäpihoilla on yleistä ulko-oleskelutilaa sekä lasten leikkipaikkoja. Pihojen idea jatkaa Jyrkkälässä jo hyväksi havaittua konseptia, jossa kaikki ulkoalueet ovat asukkaiden yhteistä aluetta. On erittäin tärkeää, että vanhankin puolen asukkailla on yhteys näihin tiloihin ja ulkoalueisiin, jolloin ne piristävät myös nykyisiä asukkaita, eivätkä jaa alueita erillisiksi. Maantasokerroksen muotokieli ja tilan soljuvuus viestivät, että alue on kaikille avoin.

ASUKASOSALLISTUMINEN

Vaikka tiloilla ja niiden asettelulla voidaan vaikuttaa yhteisöllisyyden syntyyn, erittäin suuri merkitys on myös ihmisten asenteilla, yleisellä suhtautumisella yhteisöllisyyteen sekä me-hengen kokemisella. On tärkeää, että uudet asukkaat tietävät, minkälaisesta asumisesta on kyse ja että he suhtautuvat positiivisesti yhteisöllisyyteen asumisessa.

Hyvä keino tämän saavuttamiseksi on asumismuodon erityispiirteistä tiedottaminen ja asukkaiden perehdyttäminen jo ennen muuttopäätöstä. Uudelle asukkaalle on hyvä kertoa, mitä yhteisöllinen asuminen tarkoittaa, ja mitä häneltä odotetaan yhteisön jäsenenä. Hyväksi osoittautunut tapa on tutustumiskäynti asuin-yhteisössä, jonka jälkeen asukas voi päättää haluaako

sinne asumaan vai odottako mahdollisesti asunnon vapautumista toisenlaisesta kohteesta.

On tärkeää saada asukkaat osallistumaan jo mielettään hankevaiheessa. Silloin asukkaat kokevat tilat ja alueen helpommin omakseen ja yhteisöllisyyden on helpompi muodostua yhteisten projektien mukana. Näin mm. yhteistiloista saadaan asukkaille sopivia, ja niiden käyttöaste paremmaksi.

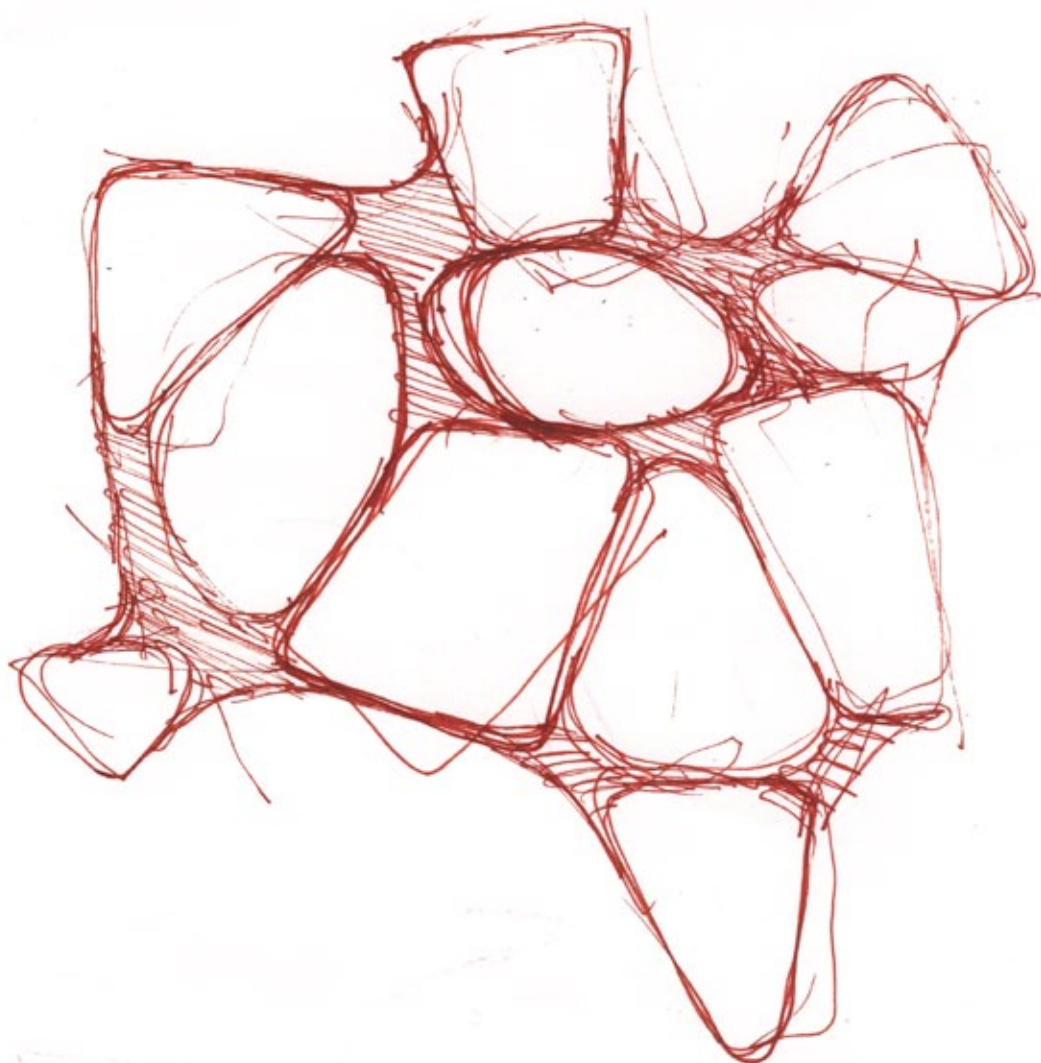
Suunnitelmassa osa yhteistiloista on suunniteltu valmiiksi, esimerkiksi yhteissaunat, joista on käynti vilvoitteluterassille. Osa tiloista on ajateltu jätettävän ns. raakatiloiksi, joihin asukkaat itse voivat kehittää mieleistään toimintaa ja päättää tilojen viimeistelystä ja kalustuksesta itse. Kiinteistön omistaja voi esimerkiksi osoittaa asukasryhmälle tähän tarkoitukseen tietyn rahasumman.

ASUMISEN ILME JA TILAT

Uuden alueen asuntojakauma painottuu pieniin yhden hengen asuntoihin sekä suuriin perheasuntoihin. Noin 80m²:n asuntoja on jo nyt Jyrkkälässä liikaa, eikä niitä ole helppo saada vuokrattua. Näin koko alueen asuntojakaumasta muodostuu tasapainoisempi ja koko alueen asukaskunnasta monipuolisempi.

Asunnot kiertyvät porrashuoneiden ympärille kahdessa vyöhykkeessä: asumista palvelevat tilat kiertyvät porrashuoneen ympärille ja asuinhuoneet ulomalle kehälle. Lähes kaikki asunnot ovat kulmahuoneistoja ja avautuvat kahteen suuntaan.

Rakennuksissa on käytetty kolmea eri päämateriaalia: puuta, tiiltä ja rapattua betonia. Materiaalivaihtelu tuo eloa alueelle. Kokonaisuudet on kuitenkin pidetty selkeinä, ja on pitäyditty perusmateriaaleissa. Tämä mahdollistaa asukkaiden omien kalusteiden, istutusten yms. tuomisen kortteliin ilman että kokonaisuudesta tulee levoton. Talot on aukotettu kolmen eri perustyyppin mukaan. Kaikki tyypit ovat melko selkeitä ja rauhallisia, mikä tukee talojen epätyypillistä ja pehmeää muotokieltä. Ensimmäisen kerroksen yhteistilat on pyritty suunnittelemaan mahdollisimman avoimiksi, ja pihatiloihin rajoittuvissa seinissä on käytetty paljon lasia.

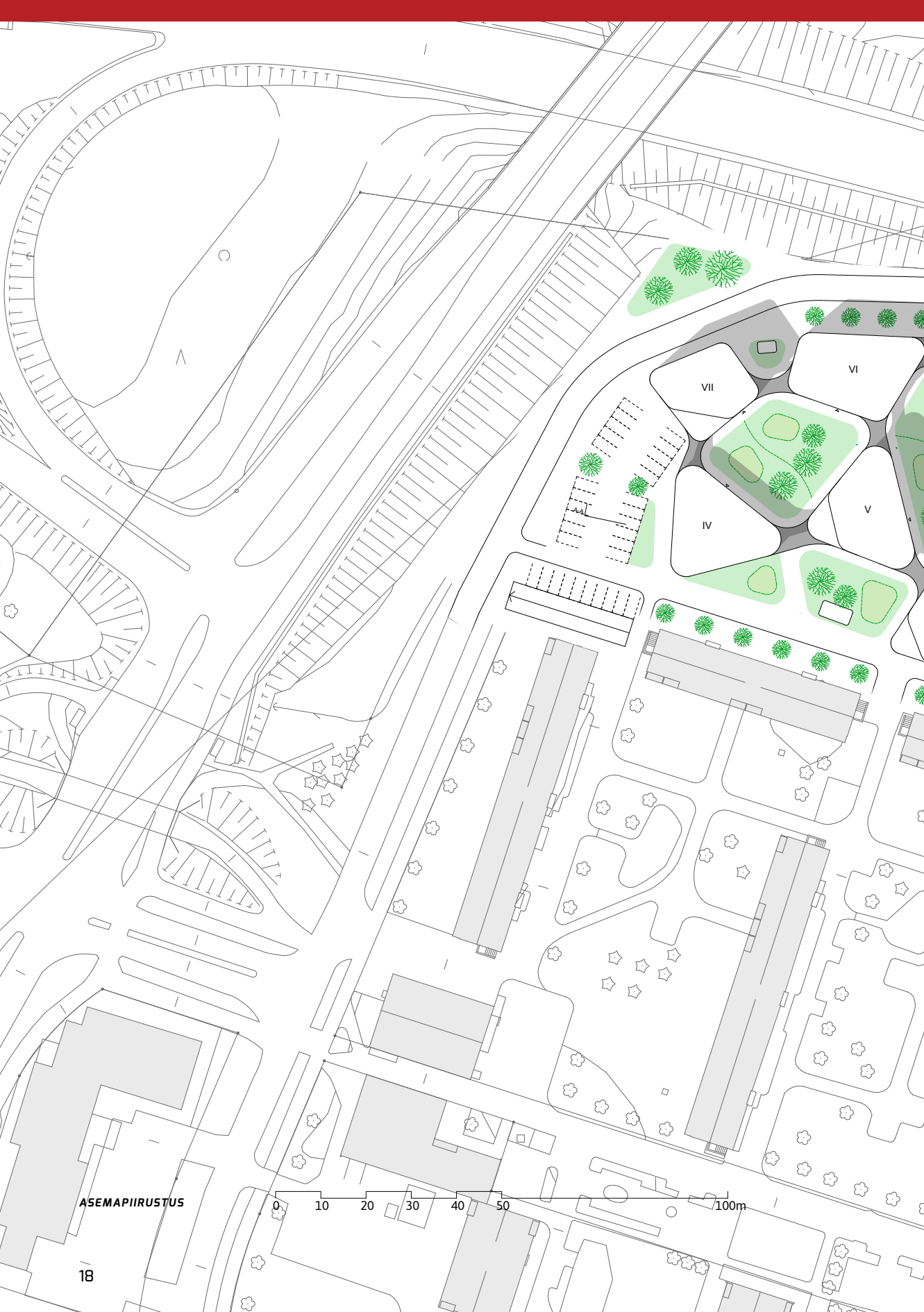

PIIRUSTUKSET

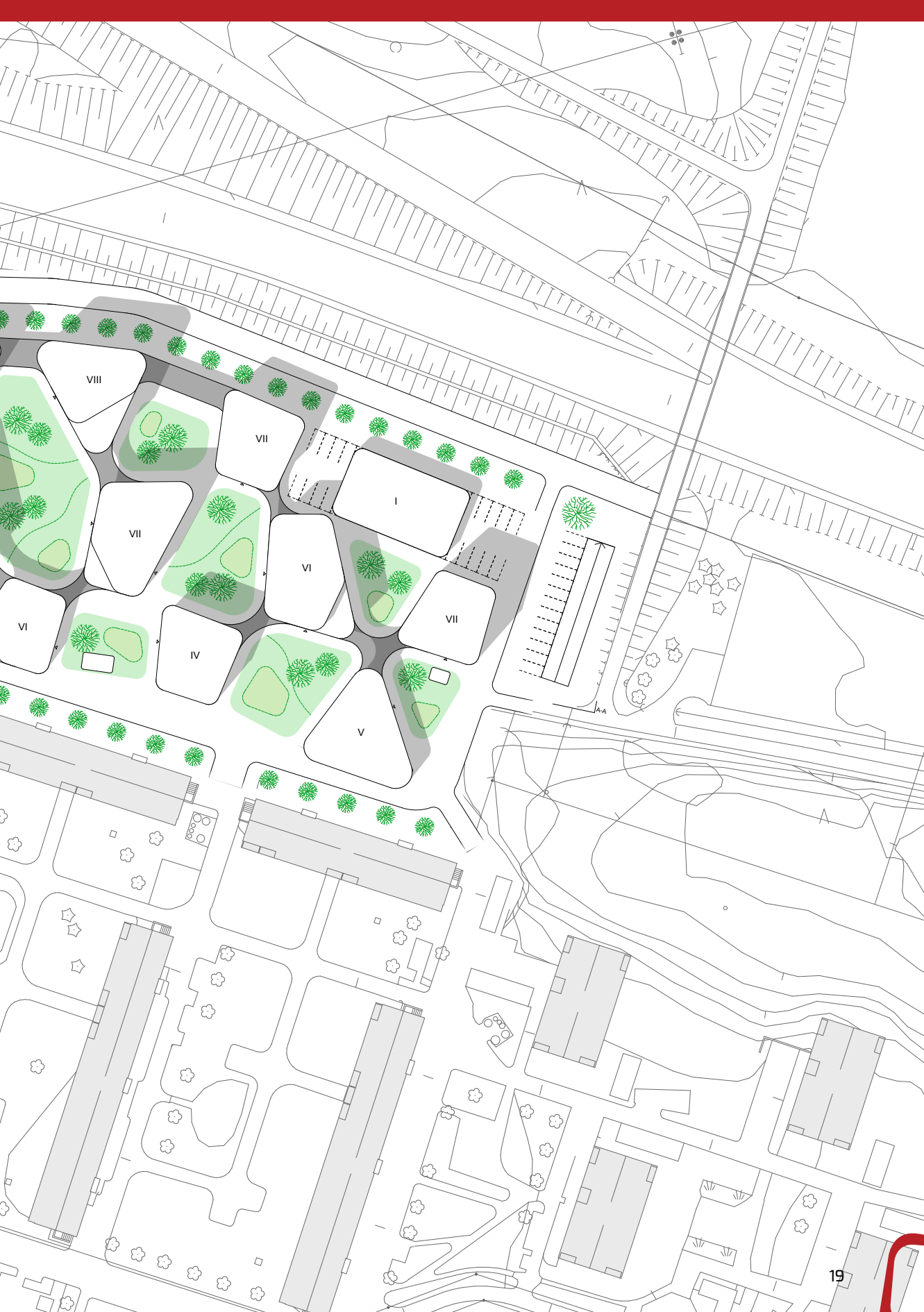

ASEMAPIIRUSTUS

ALUEKUVA LOUNAASTA

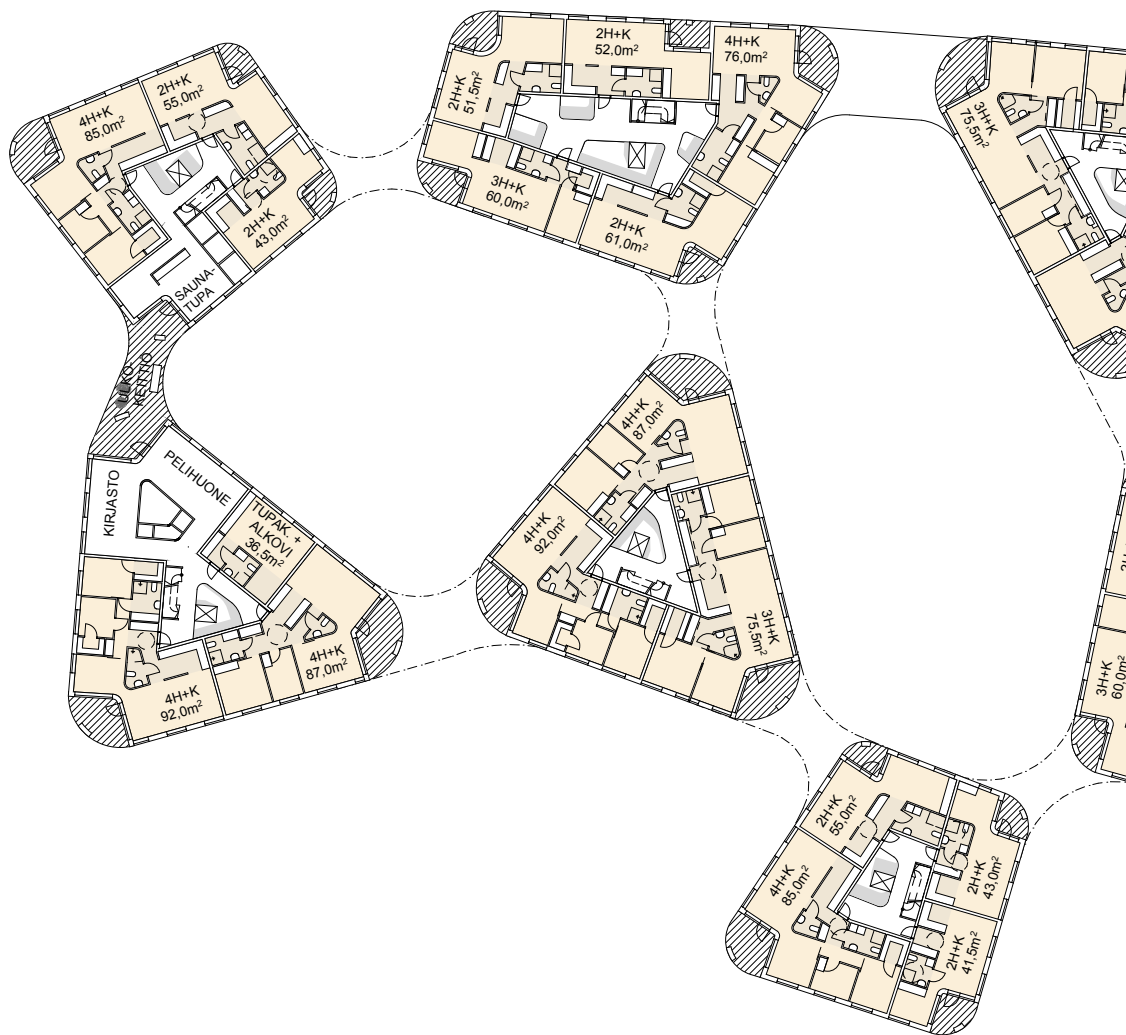

0 4 8 12 16 20 40m

MAANTASOKERROS

Maantasokerroksen yhteistilat

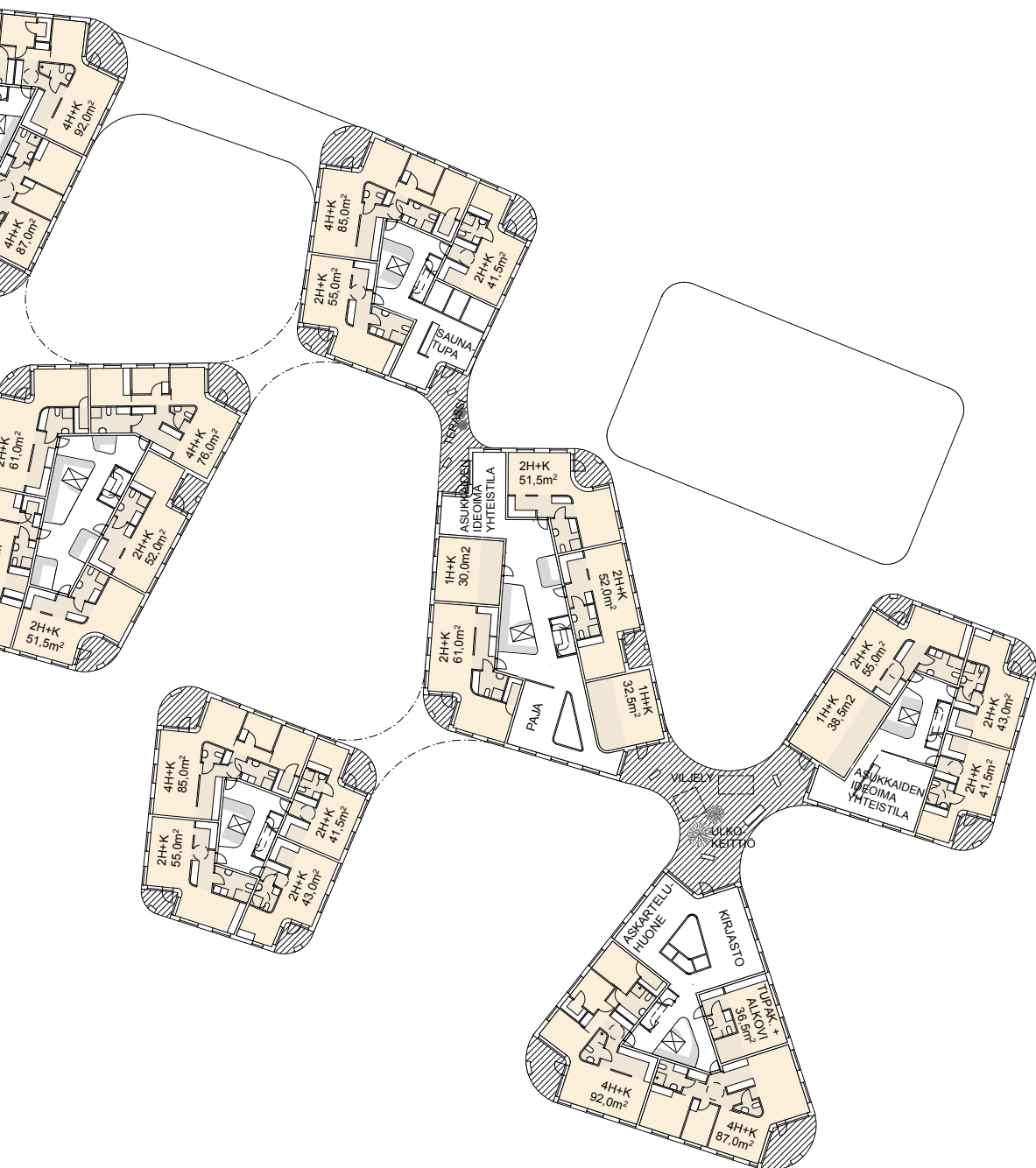

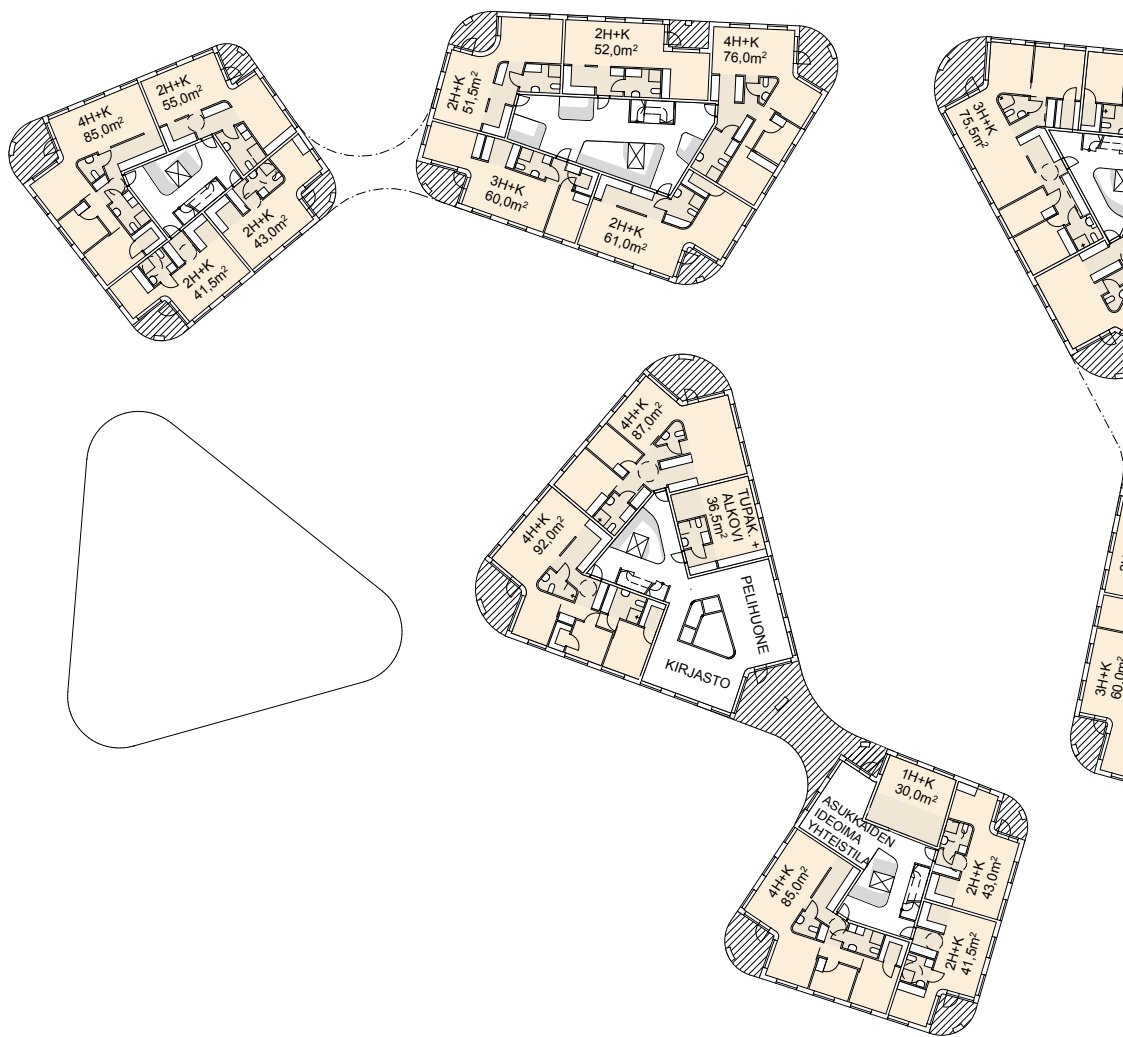

0 4 8 12 16 20 40m

2. KERROS

Kerroksessa seitsemän yhteistilaa sekä kolme yhteisterassia

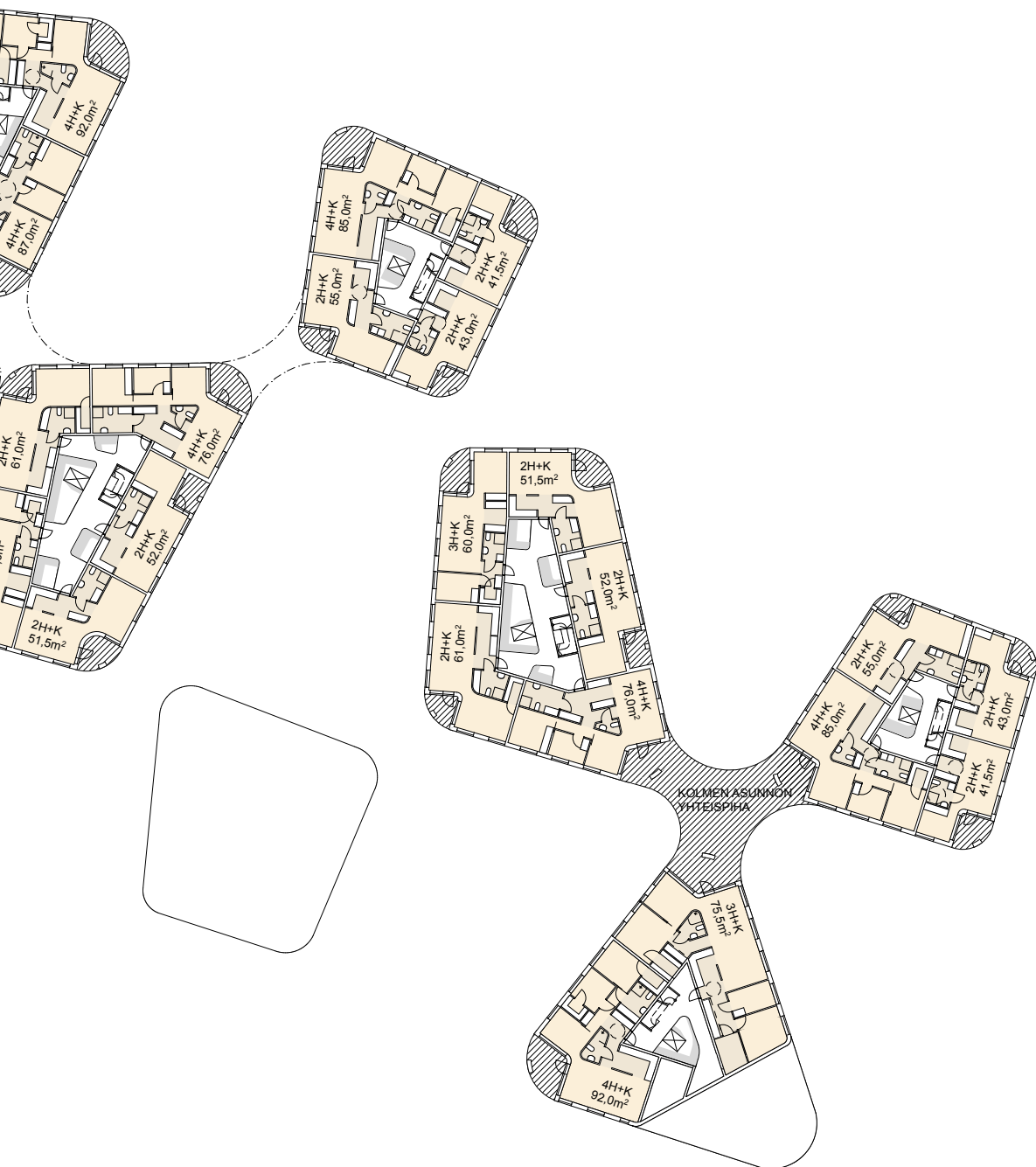

0 4 8 12 16 20 40m

5. KERROS

Kerroksessa kaksi yhteistilaa, yksi yhteisterassi sekä kolmen perheasunnon välillä oma yhteispiha

LUKUMÄÄRÄT JA PINTA-ALAT

1h+k 30,0m ²	12 kpl	3h+k 60,0m ²	11 kpl
1h+k 32,5m ²	6 kpl	3h+k 75,5m ²	2 kpl
1h+k 36,5m ²	5 kpl		13 kpl
1h+k 38,5m ²	7 kpl		
	30 kpl	4h+k 76,0m ²	11 kpl
		4h+k 85,0m ²	17 kpl
2h+k 41,5m ²	17 kpl	4h+k 87,0m ²	16 kpl
2h+k 43,0m ²	17 kpl	4h+k 92,0m ²	17 kpl
2h+k 51,5m ²	16 kpl		61 kpl
2h+k 52,0m ²	16 kpl		
2h+k 55,0m ²	22 kpl	5h+k 112,5m ²	7 kpl
2h+k 61,0m ²	16 kpl		
	104 kpl	Yhteensä 215 asuntoa	

Kerrosala: 17 250m²

Huoneistoala: 13 150m²

Autopaikkoja maanpäällä: 118 kpl

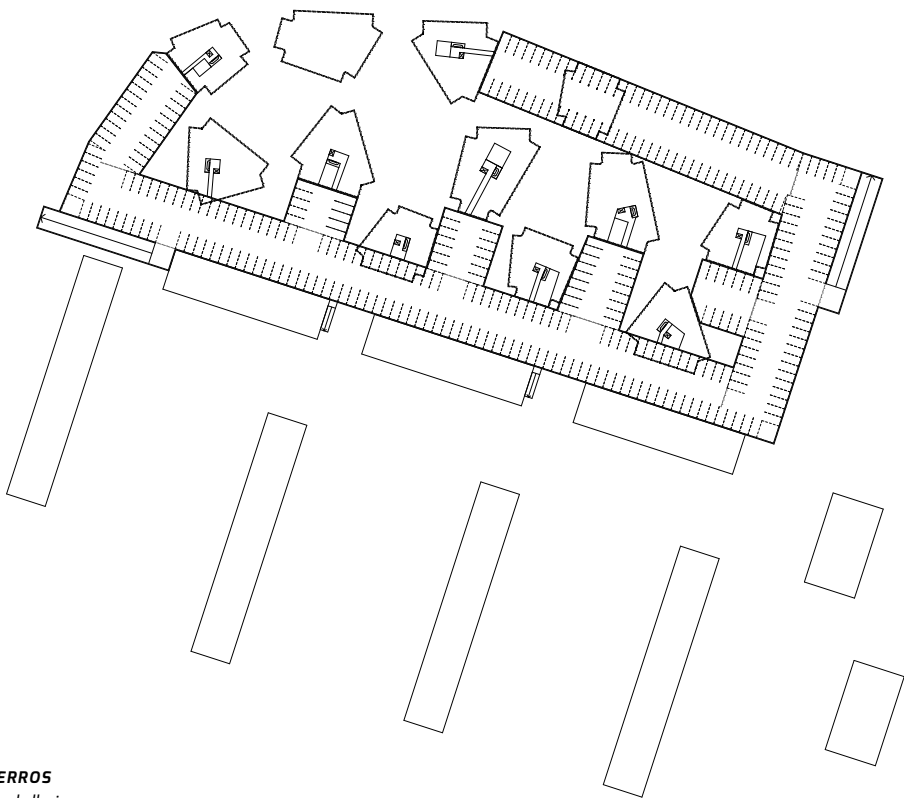
Autopaikkoja pysäköintihallissa: 343 kpl

0 4 8 12 16 20 40m

JULKISIVU POHJOISEEN

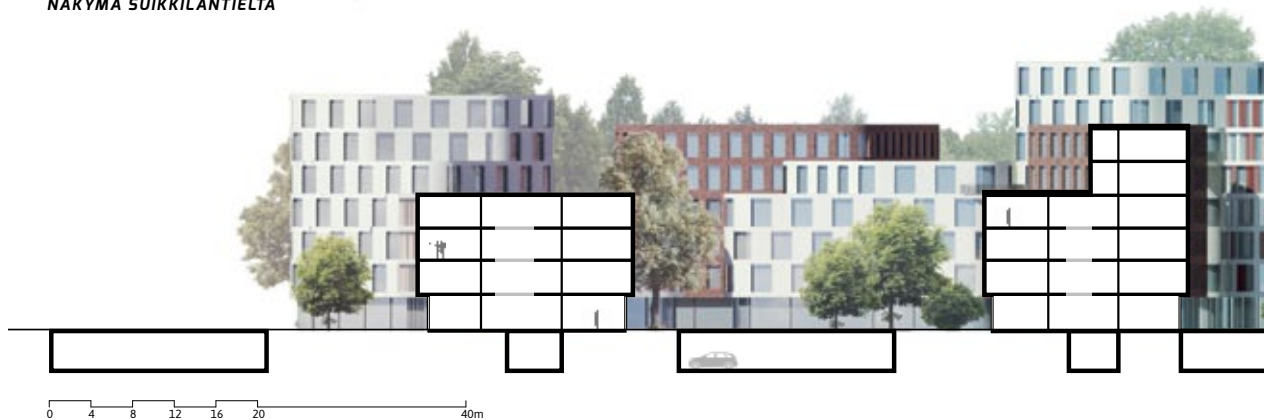

KELLARIKERROS
Autopaikotus kellarissa

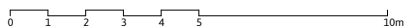

NÄKYMÄ SUIKKILANTIETÄ

ALUELEIKKAUS A-A

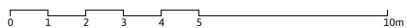
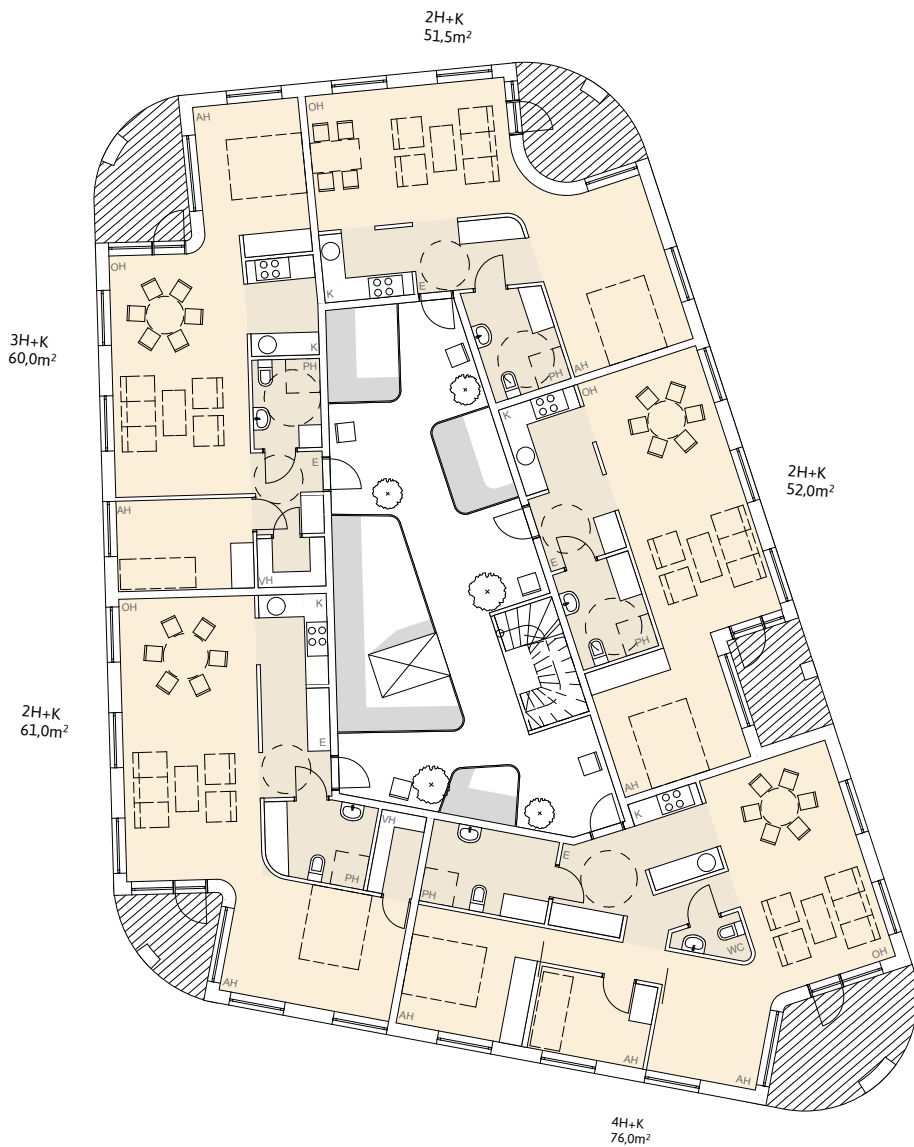

TALO A - POHJAPIIRROS

TALO B - POHJAPIIRROS

SAUNATUPA

YHTEISTILA

Vaihtoehto 43,0m² asunnon tilalle

2H+K
43,0m²

2H+K
55,0m²

2H+K
41,5m²

4H+K
85,0m²

NÄKYMÄ YHTEISPARVEKKELTÄ

LOPUKSI

Suunnitelman lähtökohtana oli tutkia yhteisöllisyyttä kerrostaloasumisessa, nimenomaan suuressa mittakaavassa. Esitetyssä mallissa koko alue ja kaikki asunnot ovat vahvasti yhteisöllisiä. Mittakaavasta johtuen suunnitelma on osin tarkoituksellisen teoreettinen.

Tarvetta aivan tämän mittakaavan yhteisölliseen asumiseen ei Jyrkkälässä todennäköisesti ole. Talot ja asunnot ovat kuitenkin helposti muokattavissa siten, että osaan alueesta saadaan suunnitelman kaltaista

vahvasti yhteisöllistä asumista ja muu osa voidaan pitää lähempänä tavanomaista asumista. Tällöin ”normaalikaan” puoli ei menetä mahdollisuuksiaan yhteisöllisyyteen, ja alueen perusajatus säilyy. Esimerkiksi talojen välisten yhteisterassien ja yhteistilojen määrän karsiminen tekee rakentamisen kustannuksista realistisemmat. Silti maantasokerroksen vahva yhteisö ja palvelut säilyvät alueella. Suunnitelmassa yhteisöllisyys voi toteutua monella eri tavalla ja monen tasoisena.

LÄHTEET

PAINETUT KIRJAT, JULKAISUT JA OPINNÄYTETYÖT

Bäcklund, Pia & Schulman, Harry (2003). *Lähiöprojekti lähikuvassa - Lähiöprojektikauden 2000-2003 arviointi*. Helsingin kaupungin tietokeskus

PAINAMATTOMAT KIRJALLISET LÄHTEET JA INTERNET-LÄHTEET

Yousfi, Saara & Kortteinen Matti & Vaattovaara, Mari (2011). Asukastyytyväisyys ja kehittäminen - Jyrkälän, Härkämäen ja Vienolan asukaskysely. TurkuWest yhteistöhanke, Helsingin yliopisto, Koy Jyrkälänpolku

Suomen virallinen tilasto (SVT) (2010). Väestörakenne. Suomi: Tilastokeskus.
< http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html >. Viitattu 27.2.2012

KUVALÄHTEET

KAAVIO 4. Kaikki symbolit The Noun Project -kokoelmasta. Aterimet-symboli, Scott Lewis. Työkalut, John Caserta. <<http://www.thenounproject.com>>

KUVA 1. Turun kaupunki

KUVA 2. Turun kaupunki, ympäristö- ja kaavoitusvirasto/Samuli Saarinen

TAMPEREEN TEKNILLINEN YLIOPISTO

PIRKANMAAN LIITTO

TURUN KAUPUNKI

monikko

MONINAISTEN YHTEISÖLLISTEN ASUIN- JA
TOIMINTAYMPÄRISTÖJEN KEHITTÄMISPILOTIT

ULKOASU

Teppo Jäntti / Kallo Works
www.kallo.fi

TAITTO

Tapio Kangasaho

PAINO

Tammerprint Oy
Tampere 2012

ISBN 978-952-15-2990-0